BIULETYN
Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Numer 24 **Lipiec-Sierpień-Wrzesień 2020**

Szanowni Państwo,

Do zmiany funkcjonowania w czasie pandemii większość z nas się już przyzwyczaiła. Stajemy się biegli w wykorzystaniu nowych metod pracy, pojawiają się też tematy, które jako psychologowie rozwoju możemy eksplorować. Zadajemy też pytania o to, czy obserwowane zmiany w naszym codziennym życiu są czasowe, a po opanowaniu wirusa (co specjaliści przewidują na wiosnę przyszłego roku), nasze życie wróci na dawne tory, czy wręcz przeciwnie, zmieni się. I co najważniejsze, które zmiany będą trwałe, a o których zapomnimy szybko.

Jakkolwiek COVID-19 sparaliżował aktywności konferencyjne zaplanowane na wiosnę 2020 roku, to otworzył nowe możliwości spotkań. Walne Zebranie członków naszego Stowarzyszenia, zorganizowane w systemie ZOOM zgromadziło najwięcej osób w dotychczasowej historii tych zebrań. Tego dnia nad Polską przechodziły burze i zrywanie sieci internetowej nie pozwalało wszystkim uczestniczyć przez cały czas. Stale jednak połączonych było 40 osób, ale w różnych etapach było nas prawie 50. Z przedstawionych na zebraniu sprawozdań wynika, że sytuacja finansowa i merytoryczna Stowarzyszenia jest stabilna – obszerne sprawozdanie z Zebrania przedstawia na stronach 3 i 4 Biuletynu, Sekretarz Profesor Ewa Gurba (ze sprawozdaniem można zapoznać się na stronie https://psprc.edu.pl/wp-content/uploads/2020/06/WZC_PSPRC_2020.pdf). Czasopismo *Psychologia Rozwojowa* utrzymuje wysoką renomę na polskim rynku czasopism naukowych – zachęcamy naszych członków do nadsyłania artykułów, a szczegóły przedstawiamy na stronach 5 i 16. Nagroda im. Stefana Szumana za rok 2019 nie została przyznana w 2020 roku przez Kapitułę konkursu. Kandydatury w większości nie spełniały wymagań formalnych – informujemy o tym na stronie 9. Konferencja, którą planowaliśmy zorganizować w Warszawie w 2020 roku, a którą zmuszeni byliśmy odwołać, zgromadziła jedną z rekordowych liczb chętnych. Niezależnie od rozwoju sytuacji epidemiologicznej, jesteśmy zdeterminowani aby zorganizować ją w 2021 roku – ogłoszenie znajduje się na stronie 8. Zależy nam aby Konferencja była spotkaniem psychologów rozwoju naszego środowiska z badaczami z innych krajów, dlatego chcemy utrzymać jej międzynarodowy charakter zapraszając przedstawicieli ośrodków europejskich, m.in. z. EADP. W trakcie pandemii rozwijamy też relacje z innymi międzynarodowymi stowarzyszeniami psychologicznymi. Podjęliśmy rozmowy o współpracy z *American Psychological Association* (APA) o wspólnych działaniach w ramach *Memorandum of Understandinig* (MOU), inicjatywie APA na rzecz promowania wiedzy psychologicznej i poprawy jakości życia. O szczegółach i możliwościach jakie ona daje poinformujemy w kolejnym Biuletynie. Jednak już teraz zachęcamy do udziału w konkursie i staraniu się o dofinansowanie inicjatywy psychologicznej w ramach APA *PsychSolutions Competition* o czym można przeczytać na stronie 24.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Stowarzyszenie zrzesza osoby zajmujące się naukowo i praktycznie zagadnieniami rozwoju człowieka. Zadaniem Stowarzyszenia jest tworzenie środowiska dla dyskursu dotyczącego tematów podejmowanych w pracowniach naukowców oraz rozstrzyganych praktycznie w kontaktach z jednostkami i instytucjami.

★★★

Zarząd 2019—2023

dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM - Prezes
dr hab. Dorota Czyżowska, Prof. UJ - Wiceprezes
dr hab. Jan Cieciuch, prof. UKSW - Wiceprezes
dr hab. Alicja Kalus, prof. UO – Skarbnik
dr hab. Ewa Gurba, prof. UJ – Sekretarz
prof. dr hab. Maria Kielar-Turska, UJ
dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. UMCS
dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL
dr Ludmiła Zając-Lamparska, prof. UKW – Redaktor Biuletynu

Komisja Rewizyjna

dr hab. Anna Oleszkowicz, prof. UWr
dr hab. Wioletta Radziwiłowicz, prof. UG
dr hab. Henryk Olszewski, prof. UG

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Nowe technologie umożliwiły nie tylko spotkanie formalne Stowarzyszenia. Spowodowały też odrodzenie naukowego życia. Jedną z takich inicjatyw podjęła nasza koleżanka Profesor Lucyna Bakiera wraz z zespołem z UAM w Poznaniu. Zespół psychologów poznańskich zorganizował konferencję na bardzo „gorący' temat *Doświadczanie Pandemii CIVID – 19 w Polsce*. Organizacja była na tak wysokim poziomie, że największych sceptyków nowych technologii powinna przekonać, że konferencje online mogą przebiegać sprawnie, być miejscem wymiany myśli, inspiracją do badań ale też przestrzenią debaty. Gratuluję szczerze Pani Profesor i całemu zespołowi. Podczas konferencji pojawiło się wiele treści, którymi może być zainteresowane środowisko psychologów rozwoju. Jak podkreślił podczas otwarcia Profesor Jacek Paluchowski, pandemia jest wielkim społecznym eksperymentem naturalnym, w którym uczestniczymy. Dla pokolenia dzisiejszej młodzieży, co podkreślają też socjologowie, będzie prawdopodobnie wydarzeniem krytycznym w biografii, rodzajem doświadczenia założycielskiego (jak dla pokolenia X doświadczenie stanu wojennego), które konsoliduje ale też wymaga znaczących zmian. Znaczenie tego doświadczenia dla pokoleń i jednostek do wielka przestrzeń dla badań psychologów rozwoju.

Pytania o adaptacyjność otwierają szereg innych obszarów badań nad młodzieżą. Pandemia, ograniczając przestrzeń funkcjonowania człowieka, będzie tworzyć nowe nawyki społeczne, zachowania pro- i anty- zdrowotne, co podkreślała Pani Profesor Helena Sęk (począwszy od zachowań higienicznych i mycia rąk aż do, być może, wytworzenia się nowych i umacniania znanych uzależnień behawioralnych). To kolejny obszar badań dla psychologów zajmujących się strategiami adaptacyjnymi, kryzysem osobistym i rozwojowym.

Z jednej strony pandemia odcina od społecznych bodźców, powoduje zwrócenie się ku codzienności i afirmowanie drobnych codziennych czynności. Może tym samym mobilizować do szukania nowych możliwości rozwoju, co podkreślała Pani Profesor Lucyna Bakiera. Może być też negatywnym czynnikiem reorganizującym życie. Funkcjonowanie rodzin w małych przestrzeniach mieszkania, przejęcie przez rodziców obowiązków edukacyjnych, prowadzi do przebodźcowania, funkcjonowania w napięciu, generuje zachowania przemocowe.

Również społeczni psychologowie rozwoju będą mogli wyłonić nowe pytania badawcze. Życie z COVID-19 spowodowało powrót do rozmowy, kontaktów indywidualnych ale też, oddzielenie własnego losu od wspólnoty i mniejsze zainteresowanie sprawami publicznymi, na co zwracała uwagę socjolog, Profesor Małgorzata Jacyno.

Ogromnym obszarem analiz i refleksji w czasach pandemii jest edukacja. Pytania dotyczą tu kwestii metodycznych (jak uczyć, co jest efektywne, jak wykorzystać technologie). Tym będą z pewnością bardziej zainteresowani pedagodzy. Psychologowie rozwoju i edukacji będą mogli szukać odpowiedzi na pytania o mechanizmy uczenia się i rozwoju kompetencji, zdolności, funkcji poznawczych w nauczaniu on-line. Powrócą też w nowej perspektywie pytania o znaczenie kontekstu i relacji społecznych w edukacji oraz socjalizacyjną rolę szkoły.

Zachęcam Państwa do sięgnięcia do programu konferencji, do kontaktu z prelegentami i jeszcze raz gratuluję organizatorom. Mam też nadzieję, że watki pandemii, już w postaci nie tylko pilotażowych studiów, ale systematycznych badań pojawią się wiosną na Ogólnopolskiej Konferencji Psychologii Rozwojowej w Warszawie, ale też w międzyczasie będą publikowane w naszym Biuletynie.

Dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM
Prezes Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Walne Zgebranie Członków PSPRC
Sprawozdanie

W dniu **17.06. 2020r. odbyło się Walne Zebranie Członków Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka**. Prowadzone było zdalnie na Platformie Zoom. **W zebraniu uczestniczyło 40 członków PSPRC.** Zebranie rozpoczęła dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM, prezes Stowarzyszenia, która przedstawiła podstawy prawne Zebrania prowadzonego w trybie online. Wskazała Ustawę z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, a dr hab. Dorota Czyżowska, prof. UJ, wiceprezes, przypomniała zapisy w Statucie Stowarzyszenia, stanowiące podstawy przeprowadzenia Walnego Zebrania oraz głosowań.

Zgodnie z programem Zebrania, jako pierwsza wystąpiła dr hab. Ewa Gurba, prof. UJ, sekretarz Stowarzyszenia. która przedstawiła **sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia za rok 2019.** Następnie głos zabrała Dorota Czyżowska referując plany oraz ostateczne decyzje dotyczące organizacji XXIX **Ogólnopolskiej Konferencji Psychologii Rozwojowej.** Ze względu na zagrożenie Covid-19 w obecnym roku Konferencja została odwołana, a odbędzie się w dniach 20-22 maja 2021 roku.

Dr hab. Jan Cieciuch, prof. UKSW przedstawił **sprawozdanie z seminarium śródrocznego,** które odbyło się w dniach 10-11.12.2019, w Uniwersytecie Humanistycznym SWPS w Warszawie.

O procesie wydawania **Psychologii Rozwojowej, czasopisma Stowarzyszenia** sprawozdawała prof. Maria Kielar- Turska, redaktor naczelny kwartalnika. Po krótkiej dyskusji dotyczącej punktacji Czasopisma i możliwości publikowania w nim tekstów w języku angielskim, prof. Kielar-Turska przedstawiła historię oraz aktualne zasady przyznawania przez Stowarzyszenie **Nagrody im. S. Szumana**.

O **działalności międzynarodowej Stowarzyszenia** mówiła dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. WSEI, a o **aktywności młodych badaczy** powiedziała dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL. Podejmowane przez Zarząd Stowarzyszenia **działania promocyjne oraz formy kontaktu z Członkami Stowarzyszenia** przedstawiła dr Ludmiła Zając-Lamparska, UKW.

Następnie odbyło się **głosowanie nad przyjęciem sprawozdania z działalności Stowarzyszenia**. W głosowaniu wzięło udział 40 członków Stowarzyszenia, za przyjęciem sprawozdania głosowało 38 członków, głosów przeciwnych nie było, a dwie osoby wstrzymały się od głosu.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Walne Zebranie Członków PSPRC

Sprawozdanie

Sprawozdanie finansowe przedstawiła dr hab. Alicja Kalus, prof. UO, skarbnik Stowarzyszenia, zachęcając jednocześnie członków do systematycznego uiszczania opłat członkowskich. Następnie odbyło się głosowanie nad przyjęciem sprawozdania finansowego. W głosowaniu wzięło udział 38 osób, za przyjęciem głosowało 37 osób, przeciw nie było żadnego głosu, a wstrzymała się 1 osoba.

Członkowie PSPRC podczas Walnego Zebrania online

W kolejnym punkcie Zebrania głos zabrała przewodnicząca **Komisji Rewizyjnej** Stowarzyszenia dr hab. Anna Oleszkowicz, prof. UWr, która, dokonując oceny pracy Zarządu Stowarzyszenia w roku 2019, swoje wystąpienie zakończyła wnioskiem o udzielenie absolutorium Zarządowi Stowarzyszenia. W głosowaniu wzięło udział 38 osób, za udzieleniem absolutorium głosowało 36 członków, przeciw nie było żadnego głosu, a 2 osoby wstrzymały się od głosu.

W ostatniej części Zebrania przeprowadzona została dyskusja dotycząca przyszłych kierunków działań Stowarzyszenia.

Na podstawie Protokołu sporządzonego przez
Dr hab. Ewę Gurbę, prof. UJ

Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka

Psychologia Rozwojowa

ZAPROSZENIE DO PUBLIKACJI

Szanowni Państwo,

Redakcja czasopisma ***Psychologia Rozwojowa***, będącego organem Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka zaprasza wszystkich zainteresowanych studiami nad rozwojem do prezentowania swoich dokonań na łamach naszego czasopisma.

Czasopismo znajduje się w aktualnym wykazie czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z kwalifikacją 20 pkt. Jest wydawane od ponad 20. lat przez renomowane Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, w wersji papierowej oraz elektronicznej na stronie czasopisma http://www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa/

Gwarantujemy profesjonalną opiekę w postaci wskazówek merytorycznych, metodologicznych i edytorskich poprzez recenzje specjalistów oraz krótki czas oczekiwania na ukazanie się pracy.

Jeśli masz gotowy materiał dotyczący zagadnień rozwoju w różnych okresach życia lub właśnie kończysz jego przygotowywanie, przyślij go do nas. Wskazówki jak przygotować tekst znajdziesz na stronie czasopisma.

Zapewniamy krótki czas oczekiwania na wskazówki i opinie recenzentów, a dalszy ciąg zdarzeń związanych z przygotowywaniem artykułu do druku będzie zależał od Ciebie.

Czekamy zatem na ciekawe teksty o rozwojowych zjawiskach, wyjaśniających je propozycjach oraz sugestiach dla praktyki.

W imieniu
Komitetu Redakcyjnego
Prof. dr hab. Maria Kielar-Turska
Redaktor Naczelny

Powroty do natury rzeczy rozwijających się

W czasach zarazy średniowieczne *memento mori* miało wzięcie, kładąc się na życie zbiorowe rozpasaniem lub ascezą. Dzisiaj na to pierwsze mamy swojski nowoczesny konsumeryzm a na drugie cudowne diety dla ciała i ducha. Nie potrzeba nam zarazy do szczęścia pospolitego. Nie potrzeba nam przypomnienia, że kres każdej i każdego z nas tak czy inaczej nadchodzi. Jednak to musi w nas tkwić, aby zbiorowym wysiłkiem bronić się przed świadomością tego elementarnego faktu przemijania. Nie wypieramy go, ale też wagi do niego szczególnej nie przywiązujemy.

Wszystko przemija, z wyjątkiem natury rzeczy. Ona – natura rzeczy - nie przemija, bo przemija tylko jej postać poprzednia, przechodząc w następną. Przeminął dawno piszący te słowa w postaci przewodniczącego Sekcji PTP, przeminęła co dopiero prof. Maria Kielar-Turska (MKT) w postaci przewodniczącej Stowarzyszenia, z Sekcji wyklutego, a nastała i też szczęśliwie przeminie w tej pozycji społecznej prof. Beata Krzywosz-Rynkiewicz naturalną koleją rzeczy. Tylko natura pozycji przewodniczącego – niezależnie od płci zajmującej ją osoby – pozostanie jak maki na Monte Casino, chociaż zmagania nasze o kształt psychologii rozwojowej to rzecz internacjonalna, a nie ojczyźniana. A w tej grze pozycje się zajmuje, raz takie, raz inne.

Panta rei – Heraklit woła – a Zenon spokojnie czeka, aż strzała celu dosięgnie. Wie, że nie dosięgnie, by w nim na zawsze pozostać. Przeczuwa, że za jedną dalą jest druga dal, a za nią następna i tak w nieskończoność cel pozostanie nieosiągnięty. Nic na to nie poradzi, że spotka się z Heraklitem, piewcą nieosiągalności spoczynku. Wszystkie drogi prowadzą do Arystotelesa z jego ofertą wstrzemięźliwego realizmu i dialektyki rozwoju rzeczy. Dialektyka jest istotą życia i rozwoju w każdej postaci. Wystarczy spojrzeć na dzieje, gdzie król za królem, władca za władcą układają się w regularne szeregi życia i śmierci. *Le roi est mort! Vive le roi!* A wiecznie żywe ma być królowanie wiedzy u nas w Stowarzyszeniu, a Francja, jakkolwiek się zmieniająca, u Francuzów.

A teraz bardziej praktyczna argumentacja za kadencyjnością. I do tego, za szczególnego rodzaju kadencyjnością. Nazwijmy ja nowoczesną i demokratyczną. Oznacza to, że obejmuje nie tylko wszystkie pozycje, zwane też funkcjami w Zarządzie Stowarzyszenia, ale też to, że powołuje się do każdej z nich osobę dla realizacji konkretnego zadania w Zarządzie w czasie kadencji. **Stawiam tezę, że (i) taka nowoczesna demokratyzacja Stowarzyszenia jest możliwa, a nawet (ii) dla jego pomyślnej przyszłości potrzebna, ale (iii) wymaga skupienia oraz rozwagi w działaniu na rzecz stopniowej transformacji.**

Zanim dwa słowa powiem o możliwości, potrzebie i rozwadze w prowadzeniu zarządczej transformacji, to nie zapominajmy o aktualnym czasie pandemii, która może sprzyjać lub nie sprzyjać naszym zamiarom, ale z pewnością nie da się pominąć.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Powroty do natury rzeczy rozwijających się

Gorąco życzę sobie i Stowarzyszeniu, aby odpowiedzieć na ten czas rozpoznaniem w nim wyzwań dla naszej działalności, których podjęcie nas wzmocni. Dla tego wzmocnienia ma się przydać koniec końców ta nowoczesna demokratyzacja zarządzania, jaką ewentualnie zechcemy podjąć. Ja jestem za nią i do niej namawiam, lecz tylko 'nowoczesny lud', czyli demos Stowarzyszenia zabierze się do niej i wyjdzie z niej odnowiony własnym sumptem. Nie czas na Kołłątaja, aby odnawiał Akademię Krakowską z sukcesem. Do odnowy dzisiaj potrzeba wielu, kierujących się jednak jak Hugo K. duchem oświeceniowym. Potrzeba powszechnej iluminacji tym szczególnym duchem w Stowarzyszeniu – duchem nauki psychologicznej o rozwoju człowieka. Aby nie była to zabawa w wywoływanie duchów, zatrzymać się warto na wymienionymi kwestiami się i poddać je pod szeroka dyskusję,

Po pierwsze, możliwa jest nowoczesna demokratyzacja Stowarzyszenia, ponieważ przez blisko trzy dziesięciolecia, z moim zaczątkowym wpierw kierownictwem, a przede wszystkim pod wytrwałym następnie przewodem niestrudzonej MKT osiągnięty został pełny kształt naszej środowiskowej organizacji, zresztą dzięki zaangażowaniu kilku setek koleżanek i kolegów. Bez mała trzydziestoletnie dzieło tej rzeszy osób – coroczne konferencje, nagrody, wydawnictwa, w tym czasopismo i podręczniki zbiorowego autorstwa - nie byłoby możliwe bez utrwalenia pełnego kształtu organizacji naszego stowarzyszenia jako wielopostaciowego i międzyuczelnianego **forum wiedzy psychologicznej o rozwoju człowieka.**

Po drugie, transformacja zarządzania jest potrzebna dla rozwoju naszej organizacji, a rozwój jest warunkiem jej dalszej egzystencji, zwłaszcza w czasie niegasnącej pandemii, grożącej regresją wszelkim publicznym postaciom życia społecznego. Wzmocnić się możemy tylko przez rozwój naszej tożsamości w sferze publicznej działalności. Z naszego forum do sfery publicznej przekazać musimy **użyteczną *tu i teraz*** psychologiczną wiedzę o rozwoju człowieka, jeśli mamy zachować kontakt z aktualną rzeczywistością. Przygotowania do warszawskiej konferencji zawiesić, a XXIX Konferencję odbyć albo elektronicznie albo hybrydowo albo „w zamaskowaniu", ale z pewnością na jeden jedyny temat **„Psychologia rozwojowa społeczeństwu w czasie pandemii"** na wiosnę 2021 roku. Będzie to **konferencja** w całości zaprogramowana, **zorganizowana** i przeprowadzona, a jej dorobek opublikowany **przez Zarząd**, w naturalny sposób wspierany przez ogół członków Stowarzyszenia. Będzie to dzieło Stowarzyszenia, które wymaga wypraktykowania nowoczesnego i demokratycznego zarzadzania akurat przez czas do końca bieżącej kadencji Zarządu.

I po trzecie, doświadczenie zebrane w toku tego cyklu naszej działalności ma szanse dać dobry początek zarządczej transformacji w postaci stosownych uchwał na przełomie kadencji Zarządu, których treść należy zbierać i doskonalić, a sformułowania przymierzać warto do realiów od samego początku przedsięwzięcia reformatorskiego.

Adam Niemczyński

Co nowego w nauce:

Zaproszenia i zapowiedzi

UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Aktualne informacje na temat OKPR

Szanowni Państwo, Drodzy Koledzy,

w związku z wciąż niepewną sytuacją wynikającą z rozprzestrzeniania się COVID-19 informujemy, że w tym roku kalendarzowym XXIX Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej nie odbędzie się.

Decyzję tę podjął Komitet Organizacyjny konferencji wraz z Zarządem Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka.

Jednocześnie informujemy, że XXIX **OKPR odbędzie się w przyszłym roku, w terminie 20-22 maja 2021.**

Zapraszamy Państwa do sal Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego i jej pięknego ogrodu.

Informujemy, że **w przypadku zaakceptowanych streszczeń, nie będzie konieczności ich ponownego wysyłania**. Natomiast, będzie **możliwość nadesłania zgłoszeń przez osoby, które chciałyby dołączyć w przyszłym roku do grona uczestników konferencji**. Prosimy o rozpowszechnienie tej informacji w Państwa środowisku, wśród osób potencjalnie zainteresowanych jej problematyką.

Wszelkie **dalsze informacje** o możliwościach zgłoszenia swego uczestnictwa przez nowe osoby oraz prośby o potwierdzenie uczestnictwa i/lub zmianę tematu czy formy wystąpienia będą przedstawione **w listopadzie 2020**. Zostaną one ogłoszone na stronie PSPRC, w zakładce OKPR oraz wysłane do Państwa e-mailem.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego, pragnę zapewnić Państwa, że dołożymy wszelkich starań, będących w naszej mocy, aby konferencja odbyła się w maju przyszłego roku w Warszawie i aby przebiegała w bezpiecznej i przyjaznej atmosferze, dostarczając nam interesujących doświadczeń naukowych.

Z góry dziękujemy za wyrozumiałość i **liczymy na uczestnictwo wszystkich Państwa w konferencji w maju 2021 roku**.

Z wyrazami szacunku i życzeniami zdrowia
Grażyna Katra
W imieniu Komitetu Organizacyjnego 29 OKPR,
Zarządu PSPRC i Wydziału Psychologii UW

Co nowego w nauce:

Nagroda im. Stefana Szumana

Nagroda im. Stefana Szumana

Kapituła **Nagrody im. Stefana Szumana** nie przyznała nagrody za prace z zakresu psychologii rozwoju człowieka, jakie ukazały się w 2019 roku.

Celem nagrody im. Stefana Szumana, ustanowionej przez *Polskie Stowarzyszenie Psychologii Rozwoju Człowieka* jest promowanie polskich osiągnięć wnoszących istotny wkład do wiedzy o psychicznym rozwoju człowieka w ciągu życia. Nagroda przyznawana jest za opracowanie doniosłe, stanowiące ważny wkład do badań nad rozwojem, podejmujące nowy, oryginalny problem, proponujące oryginalne rozwiązanie badawcze, pokazujące perspektywy badawcze, otwarte na przyszłość, cechujące się odpowiedzialnością intelektualną i dojrzałością przekazu.

W imieniu Kapituły

Prof. dr hab. Maria Kielar-Turska

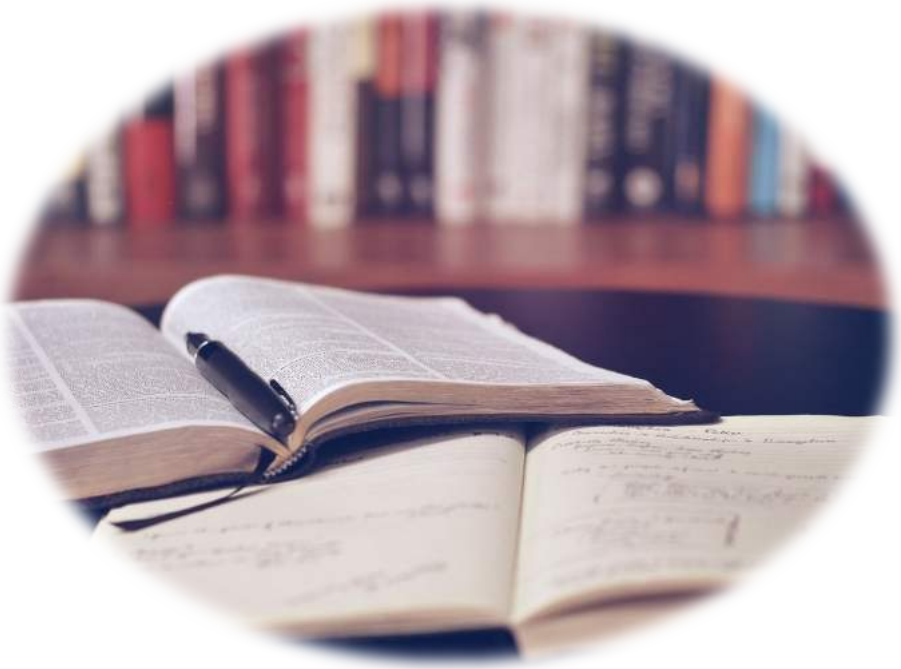

Co nowego w nauce:
Trening uwagi u dzieci w okresie średniego dzieciństwa

Efekty treningu uwagi u dzieci w okresie średniego dzieciństwa

W ostatnich latach w psychologii obserwuje się rosnącą popularność badań, dotyczących wpływu treningu poznawczego na funkcjonowanie poznawcze człowieka. Badania nad efektywnością treningów poznawczych prowadzone są we wszystkich grupach wiekowych – zarówno wśród dzieci, jak i osób dorosłych. Do treningów tych włączane są także osoby z grup klinicznych, np. dzieci z ADHD czy autyzmem, a także osoby starsze cierpiące na zaburzenia otępienne. Można znaleźć także badania, porównujące efektywność treningów w różnych grupach wiekowych. Do najczęściej stosowanych treningów poznawczych należą treningi uwagi (różnych jej funkcji) oraz pamięci operacyjnej. Niestety, w literaturze zauważyć można wyraźny brak podobnych badań nad treningami uwagi u małych dzieci z grup nieklinicznych. Jest to ciekawe co najmniej z dwóch powodów.

Po pierwsze, wielu autorów sugeruje, że poprawne funkcjonowanie procesów uwagowych wydaje się być kluczowe dla rozwoju pozostałych wyższych procesów poznawczych. Zakłada się, że uwaga jest rdzeniem (*core*) pozostałych procesów poznawczych. Uwaga traktowana jest np. jako fundament rozwoju funkcji wykonawczych, jako kluczowy komponent pamięci operacyjnej, wpływający na jej wydajność, a także jako podłoże inteligencji.

Po drugie, badania wskazują, że istnieje negatywna korelacja między wiekiem uczestników treningu a jego skutecznością. Wyjaśnienia tego zjawiska badacze doszukują się w większej plastyczności mózgu w okresie dzieciństwa oraz mniejszej specjalizacji sieci neuronalnych wśród dzieci. Istnieje przekonanie, że interwencje poznawcze w młodszym wieku spowodują, że funkcjonalne wzorce aktywacji kory mózgowej, wywołane poszczególnymi zadaniami poznawczymi, okażą się bardziej rozległe, a mniej zróżnicowane. Powinno to prowadzić do szerszego transferu efektów treningu poznawczego u młodszych dzieci.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Co nowego w nauce:

Trening uwagi u dzieci w okresie średniego dzieciństwa

Ogólnym celem badań przeprowadzonych w ramach mojej pracy doktorskiej była analiza efektów treningu uwagi wykonawczej u dzieci w okresie średniego dzieciństwa oraz zakresu transferu na wykonanie zadań nietrenowanych, angażujących pamięć operacyjną (transfer bliski) oraz inteligencję płynną (transfer daleki).

W badaniu wzięło udział 180 dzieci typowo rozwijających się w wieku 4 lat (*M*=49,09 miesięcy; *SD*=4,02) i 6 lat (*M*=74,12 miesięcy; *SD*=3,60). Dzieci zostały dobrane do trzech równoważnych (pod względem wieku, płci i poziomu inteligencji) grup: treningowej, kontrolnej aktywnej i kontrolnej pasywnej. Każda z tych grup obejmowała dzieci z obu grup wiekowych: dzieci 4-letnie (n=30) i dzieci 6-letnie (n=30).

We wszystkich grupach pomiar początkowy i końcowy obejmował badanie uwagi wykonawczej (za pomocą stworzonej w tym celu aplikacji komputerowej, zawierającej zadania mierzące umiejętność hamowania reakcji i przełączania uwagi), pamięci operacyjnej (zadania n-back) i inteligencji (Test Matryc Ravena w wersji Kolorowej w polskiej adaptacji A. Jaworowskiej i T. Szustrowej).

Dzieci z grupy treningowej przeszły adaptacyjny, komputerowy trening uwagi wykonawczej (14 sesji, 4 razy w tygodniu przez 8-10 minut). Dzieci z grupy kontrolnej aktywnej przez 14 sesji nazywały obrazki, pojawiające się na ekranie komputera, a dzieci z grupy kontrolnej pasywnej nie były poddawane żadnym oddziaływaniom.

Przeprowadzone badania wykazały, że:

1. Trening uwagi wykonawczej prowadzi do poprawy wykonania (osiągania większego stopnia trudności) zadań angażujących uwagę wykonawczą i pamięć operacyjną, a także inteligencję.
2. Trening uwagi wykonawczej powoduje, że czasy poprawnych reakcji na bodźce w zadaniach uwagowych i pamięciowych nie ulegają wydłużeniu pomimo zwiększania się stopnia trudności zadań.
3. Wiek dzieci związany jest z efektywnością treningu – u dzieci 6-letnich obserwuje się większą poprawę w wykonaniu zadań angażujących uwagę wykonawczą, natomiast u dzieci młodszych szerszy zakres transferu na inteligencję płynną.

Rezultaty badań wskazują na użyteczność treningu uwagi wykonawczej u dzieci. Wyniki te mogą być cennym źródłem projektowania oddziaływań korekcyjnych np. w ramach wczesnego wspomaganiu rozwoju lub edukacji. Dalszych badań wymaga na pewno zagadnienie wieku życia dla efektywności treningu poznawczego.

Dr Monika Deja UKW

Co nowego w nauce: Wykłady ISSBD 2020 online

Wykłady ISSBD 2020 online

Wielu z nas żałowało, że z powodu pandemii nie odbyło się tegoroczna konferencja ISSBD (***26th ISSBD Biennial Meeting of the International Society for the Study of Behavioural Development***).

Jednak zaproszeni Wykładowcy wygłosili i udostępnili swoje wystąpienia online. Można się z nimi zapoznać pod następującymi adresami:

⇒ Angelo Cangelosi, University of Manchester and Alan Turing Institute, UK, **Developmental Robotics for Language Learning, Trust and Theory of Mind,**
https://youtu.be/cCpkyS9I5Ec

⇒ Hiroko Akiyama, University of Tokyo, Japan, **Challenges and Opportunities in the Aged Society**
https://youtu.be/q9LDmhV2Qik

⇒ Paul Harris, Harvard University, USA, **Young Children's Imagination: Reality-Based or Fantastical?**
https://youtu.be/pGIKGBZ2LGA

⇒ Kofi Marfo, Aga Khan University, South-Central Asia & East Africa, and University of South Florida, USA , **Context and Research Capacity Enhancement in the Majority World**
https://youtu.be/jbzhMrS5vo0

Wszystkie te wystąpienia są dostępne na kanale Youtube ISSBD:
www.youtube.com/issbd

Co nowego w nauce:

Zaproszenia i zapowiedzi

20th European Conference on Developmental Psychology

W dniach **1 - 5 września 2021 r. w Saint-Petersburgu** odbędzie się ***20th European Conference on Developmental Psychology***. Program Konferencji obejmie różne rodzaje aktywności naukowych: sympozja, wykłady, sesje tematyczne i prezentacje posterowe. Dyskusje koncentrować się mają wokół osiągnięć i nowych trendów w nauce o rozwoju. Organizatorzy zapowiadają także interesujący program pozanaukowy, w tym zwiedzanie miasta oraz jego najbardziej znanych muzeów.

Informacje o konferencji można znaleźć na stronie:
www.events.spbu.ru/events/ecdp2021?lang=Eng

APS Australian Psychological Society

W dniach **11-12 lutego 2021 r.** odbędzie się **wirtualna** konferencja: ***2021 APS College of Educational and Developmental Psychologists Conference.*** Temat Konferencji brzmi: ***Working together for the future***. Natomiast głównymi tematami prezentacji Organizatorzy planują uczynić: (1) Dalsze kierunki rozwoju psychologii rozwojowej i edukacyjnej; (2) Badania prowadzone w ramach psychologii rozwojowej i edukacyjnej nad dobrostanem w przebiegu życia; (3) Praktyczne wykorzystanie osiągnięć psychologii rozwojowej i edukacyjnej w działaniach prewencyjnych i interwencyjnych.

Termin zgłaszania wystąpień upływa już niedługo:
8 października 2020 r.

Natomiast rejestracja rozpocznie się pod koniec listopada 2020 r.

Więcej informacji można znaleźć na stronie:
www.psychology.org.au/APS-CEDP-Conf/2021

Co nowego w nauce:

Zaproszenia i zapowiedzi

6TH INTERNATIONAL CONGRESS OF CLINICAL AND HEALTH PSYCHOLOGY IN CHILDREN AND ADOLESCENTS

Kongres odbędzie się **online w terminie 18-21 listopada 2020 r.** W ramach Kongresu odbędą się wykłady zaproszonych gości, sesje tematyczne, sympozja oraz spotkania z ekspertami.

Tematyka wykładów, które zaproszeni goście wygłoszą w języku angielskim (część wykładów będzie w języku hiszpańskim) jest następująca:

- Guy Bosman (University of Leuven, Belgia) będzie mówił o rozwoju przywiązania w średnim dzieciństwie i adolescencji w kontekście aplikacji klinicznych ostatnich odkryć (www.aitanacongress.com/2020/en/p_guy-bosmans/);
- Larissa Niec (Central Michigan University, US) podejmie temat poprawy relacji rodzic-dziecko w celu redukcji negatywnych zjawisk zdrowotnych (www.aitanacongress.com/2020/en/p_larissa-niec/);
- Cathy Creswell (University of Oxford, UK) omawiać będzie możliwości poprawy dostępności interwencji psychologicznych dla dzieci z zaburzeniami lękowymi (www.aitanacongress.com/2020/en/p_cathy-creswell/);
- Peter Muris (Maastricht University, Holandia) skoncentruje się na mutyzmie selektywnym jako stanie na skrzyżowaniu lęku społecznego i zaburzeń ze spektrum autyzmu (www.aitanacongress.com/2020/en/p_peter-muris-2/);
- Susan Bögels (University of Amsterdam, Holandia) tematem swojego wystąpienia uczyni mindfulness w perspektywie rozwojowej i relacyjnej (www.aitanacongress.com/2020/en/p_susan-bogels/);
- Michael J. Furlong (University of California, US) podejmie problem monitorowania psychicznego dobrostanu adolescentów (www.aitanacongress.com/2020/en/p_michael_j_furlong-2/).

Istniej jeszcze możliwość zgłaszania biernego udziału w wydarzeniu.

Więcej informacji można znaleźć na stronie:
www.aitanacongress.com/2020/en/home-2/

Co nowego w nauce:

Zaproszenia i zapowiedzi

The 32th International Congress of Psychology ma nowy termin:

18-23 lipca 2021 r.

ICP 2020
PSYCHOLOGY IN THE 21ST CENTURY: OPEN MINDS, SOCIETIES & WORLD
The 32nd International Congress of Psychology
PRAGUE 2020 / Czech Republic

W związku z przeniesieniem terminu Kongresu na lipiec 2021, ponownie otwarta jest **możliwość wysyłania zgłoszeń abstraktów wystąpień - do 18 stycznia 2021**. Osoby zgłaszające otrzymają informację zwrotną o akceptacji zgłoszenia lub jej braku do 20 lutego 2021. Natomiast rejestrować można się do 1 marca 2021.

Temat, jakie podejmowane będą w ramach Kongresu obejmują **problematykę rozwojową**, m.in.:

- Psychologię rozwojową
- Psychologię edukacyjną
- Psychologię zaburzeń rozwojowych
- Gerontopsychologię

Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.icp2020.com

8th World Congress on ADHD

WORLD FEDERATION ADHD

Temat Kongresu brzmi: **From Child to Adult Disorder**.

Kongres odbędzie się **w terminie 6-9 maja 2021 r.** w Pradze.

Abstrakty wystąpień można zgłaszać **do 15 grudnia 2020 r**.

Organizatorzy zapowiadają wystąpienia dotyczące związanych z ADHD nowych odkryć w genetyce, obrazowaniu oraz nowych rozwiązań terapeutycznych. Ponadto zwracają uwagę na oświadczenie Światowej Federacji ADHD o międzynarodowym konsensusie w sprawie ADHD: **the World Federation of ADHD's International Consensus Statement on ADHD**. Dokument ten został opracowany przez zespół 37 autorów reprezentujących 20 krajów. Zawiera on podstawowe, niekwestionowane fakty na temat ADHD i powstał w celu przekazania tej wiedzy pacjentom, rodzicom, klinicystom, decydentom i innym osobom oraz zmniejszenia stygmatyzacji osób z ADHD i ich rodzin.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.adhd-congress.org

Publikacje

Czasopismo Psychologia Rozwojowa

Czasopismo ***Psychologia Rozwojowa*** prezentuje aktualną wiedzę o rozwoju, stanowiąc cenne uzupełnienie publikacji podręcznikowych. Jest jedynym na polskim rynku czasopismem zajmującym się rozwojem człowieka. Rekomendujemy je zarówno pracownikom nauki badającym problemy rozwoju, studentom kierunków psychologicznych, pedagogicznych, medycznych a także psychologom i pedagogom praktykom.

Redakcja czasopisma zaprasza do nadsyłania oryginalnych artykułów, zarówno o charakterze teoretycznym, przeglądowym, jak i raportów z badań empirycznych, a także sprawozdań z konferencji w obszarze psychologii rozwoju człowieka i recenzji nowych, ważnych dla dziedziny publikacji.

Warto podkreślić ciągły rozwój czasopisma, którego wyrazem jest między innymi wciąż poszerzana indeksacja w bazach danych, uwzględnienie czasopisma na liście ERIH+, a także rosnąca ocena czasopisma w ewaluacji ministerialnej; w roku 2019 czasopismo w ewaluacji MNiSW uzyskało 20 punktów.

W najbliższym, **trzecim numerze** czasopisma ukażą się m.in. następujące artykuły:

Kołowy Model Sposobów Kształtowania się Tożsamości: założenia teoretyczne i empiryczna weryfikacja (Ewa Topolewska-Siedzik, Jan Cieciuch)

Zaniedbane emocjonalnie dzieci – symptomy, diagnoza, formy wsparcia w środowisku przedszkolnym (Angelika Kleszczewska-Albińska)

Empathy as a mediator between parental attitudes and adolescents' aggressive behaviour (Agnieszka Lasota, Magdalena Kobylarczyk)

a także ***Sprawozdanie z 14 Międzynarodowego Sympozjum Moral Competence: Its Nature, Relevance, and Education, 22-24 lipca 2020 r. online*** (Małgorzata Steć)

Czasopismo można zamówić poprzez stronę internetową Wydawnictwa UJ oraz poprzez stronę internetową czasopisma. Wszystkie numery można zamawiać w wersji drukowanej lub elektronicznej. Dodatkowo, cała zawartość numerów z lat 2009-2018 dostępna jest bezpłatnie w wersji elektronicznej na stronie internetowej czasopisma (www.ejournals.eu/Psychologia-Rozwojowa).

Otwarcie dostępu do pełnych tekstów artykułów z lat 2017-2018 było możliwe dzięki finansowaniu w ramach umowy 553/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

W 2019 roku czasopismo zakwalifikowało się do programu MNiSW „Wsparcie Czasopism Naukowych", dzięki któremu możemy między innymi zachować otwarty dostęp w latach 2019-2020.

Dodatkowe informacje dotyczące zamawiania pojedynczych artykułów oraz całych numerów można znaleźć na stronie internetowej: www.ejournals.eu/jak-zamawiac/.

Dr Beata Winnicka, AIK,
Sekretarz redakcji

WSEI LUBLIN 2000-2020 WYŻSZA SZKOŁA EKONOMII I INNOWACJI W LUBLINIE

Psychologia rozwoju człowieka w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Psychologia rozwoju człowieka w Polsce

Instytut Psychologii został wyodrębniony w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji (WSEI) w Lublinie w 2019 roku i od tego czasu funkcję Dyrektora pełni dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. WSEI. W organizacyjnej strukturze uczelni Instytut Psychologii wraz z Instytutem Nauk o Zdrowiu wchodzi w skład Wydziału Nauk o Człowieku. Jako kierunek kształcenia studentów Psychologia działa na WSEI od 11 lat, a inicjatorem, organizatorem i mentorem tych działań od początku do dnia dzisiejszego jest **prof. WSEI, dr hab. Zbigniew B. Gaś**.

DYDAKTYKA

Zajęcia z przedmiotu Psychologia Rozwoju Człowieka realizowane są na II roku studiów. Wielu studentów wykazuje zainteresowanie tym przedmiotem, na tyle duże, że chętnie podejmują się realizacji „małych projektów". I jedynie pandemia, która w drugim semestrze roku akademickiego 2019 / 2020 zamknęła nas w domach i zmusiła do zmiany trybu zajęć na on-line, realizowanych w przestrzeni wirtualnej, uniemożliwiła utworzenie Klubu Entuzjastów Psychologii Rozwoju Człowieka. Ale nie zamierzamy rezygnować z tego pomysłu.

BADANIA

Pandemia COVID-19 nie stanęła jednak na przeszkodzie w realizacji projektów badawczych. Flagowym jest projekt realizowany przez **dr Monikę Baryła-Matejczuk** wraz z zespołem:

Wrażliwość przetwarzania sensorycznego u dzieci w wieku 3-10 lat.

Celem badań jest opracowanie, testowanie i wdrożenie kompleksowego modelu wsparcia wysoko wrażliwych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Ciąg dalszy na następnej stronie

WSEI LUBLIN 2000-2020 WYŻSZA SZKOŁA EKONOMII I INNOWACJI W LUBLINIE

Psychologia rozwoju człowieka w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Wrażliwość przetwarzania sensorycznego (*Sensory Processing Sensitivity* - SPS) definiowana jest jako cecha opisująca międzyludzkie różnice we wrażliwości na środowisko, zarówno pozytywne, jak i negatywne. Osoby z wysokim nasileniem cechy określa się jako wysoko wrażliwe. Model jest opracowywany na podstawie koncepcji wrażliwości przetwarzania sensorycznego u dzieci (Aron i Aron, 1997; Aron, 2002). Model SPS wpisuje się w szerszy kontekst wrażliwości środowiskowej (*Environmental Sensitivity*) (Pluess, 2015).

Partnerami projektu są:

⇒ UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA – Hiszpania (Teneryfa); UNIVERSIDAD DE ALICANTE – Hiszpania

⇒ CITTÀ METROPOLITANA DI ROMA CAPITALE (miasto Rzym jako partner, uczelnie z nim współpracujące jako eksperci) – Włochy;

⇒ JOUDG "BRESHIA" – (kompleks przedszkoli) – Macedonia Północna;

⇒ EXPERT PSY ASOCIATIA PSIHOLOGILOR SPECIALISTI (stowarzyszenie psychologiczne) – Rumunia

Zakończenie prac badawczych planowane jest na rok.2021

Mapa badań prowadzonych w ramach projektu nad sensytywnością
https://sensitivityresearch.com/research/researchers-directory/?fwp_filter_last_name=B

Ciąg dalszy na następnej stronie

Psychologia rozwoju człowieka w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie

W związku z potencjałem naukowym i wdrożeniowym oraz obiecującymi wstępnymi wynikami badań prowadzonych nad wrażliwością środowiskową, aktywność rozszerzono o badania wrażliwości w kontekście zarzadzania karierą (wysoka wrażliwość zarówno jako czynnik ryzyka i czynnik ochrony w środowisku pracy).

Projekt, którego autorką jest dr Baryła-Matejczuk, nosi tytuł: **PROMOTION. Sensitive career management** i będzie realizowany w ramach programu **KA3: Innowacje Społeczne, Komisja Europejska,** w okresie od 15.01.2021 do 15.01.2024r. Badania prowadzone będą tym razem w grupie pracodawców, pracowników, uczniów szkół średnich w krajach: Hiszpania, Norwegia, Portugalia, Włochy, Rumunia. Liderem tych badań jest Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji (WSEI) w Lublinie, a partnerami:

- CITTA' METROPOLITANA DI ROMA CAPITALE
- UNIVERSIDAD DE ALICANTE
- Expert Psy Asociatia Psihologilor Specialisti
- APSU - ASSOCIACAO PORTUGUESA DE STARTUPS
- Prios Kompetanse AS

Dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. WSEI

Młodzi w nauce: Student and Early Career Network of EARA

17. konferencja EARA za nami – do zobaczenia za dwa lata w Dublinie!

Wraz z początkiem września, pomimo pandemicznych warunków, odbyła się kolejna edycja konferencji EARA. Organizatorzy z powodzeniem udowodnili, że forma on-line również może sprzyjać owocnym debatom naukowym, a jej klimat wcale nie musi odbiegać od formuły tradycyjnego spotkania *face to face*. Wręcz przeciwnie, doświadczenie to na swój sposób wniosło nową jakość jeśli chodzi o organizowanie wydarzeń naukowych i na pewno zostanie to uwzględnione w przygotowaniach do 18. edycji, która odbędzie się w dniach 24–27 sierpnia 2022 w Dublinie.

Widok na Trinity College w Dublinie, w którym odbędzie się 18. edycja konferencji EARA w 2022 roku

Emerging Scholar Spotlight

Emerging Scholar Spotlights są to krótkie prezentacje rekomendowanych artykułów publikowanych ostatnio przez członków SECNet. Czerwcowe wydanie prezentuje artykuł Russella Turnera i wsp. opublikowany na łamach *Addictive Behaviors*, w którym przedstawiono analizę ścieżek rozwojowych pijaństwa, zażywania narkotyków i zachowań przestępczych wśród młodzieży – pomimo, że mają one różny przebieg to są one stabilne w czasie. Wydanie wakacyjne prezentuje artykuł Yael Fogel i wsp. opublikowany na łamach *British Journal of Occupational Therapy* będący analizą czynników środowiskowych i poziomów codziennego funkcjonowania nastolatków z deficytami funkcji wykonawczych. Wrześniowe zaś wydanie prezentuje artykuł Giulia D'Urso i wsp. opublikowany na łamach *The Journal of Early Adolescence*, w którym wykazano, że rozwój adolescentów z doświadczeniami *bullyingu* może mieć korzystny przebieg przy zachowaniu pozytywnego środowiska domowego.

Zostań członkiem EARA!

Serdecznie zapraszamy wszystkie osoby zaangażowane w badania nad adolescencją do przystąpienia do Europejskiego Stowarzyszenia Badań nad Adolescencją. Do dwuletniego członkostwa zaproszeni są zarówno pracownicy naukowi ze stopniem doktora lub wyższym (składka wynosi 120€), jak i studenci (składka 60€). Płynie zaś z niego wiele korzyści – m.in. obniżone opłaty konferencyjne, możliwość aplikowania lub uzyskania nominacji do fundowanych przez stowarzyszenie nagród lub dotacji na pokrycie kosztów podróży konferencyjnych (tzw. *travel grants*), możliwość publikowania w pokonferencyjnym wydaniu specjalnym czasopisma *Journal of Adolescence*, możliwość uczestnictwa w szkole letniej, darmowy *newsletter* publikowany dwa razy do roku i wiele, wiele innych. Więcej informacji o działalności stowarzyszenia znajduje się na stronie: www.earaonline.org

Mgr Maria M. Kwiatkowska, UKSW
Przedstawiciel Polski w EARA SECNet
maria.kwiatkowska@uksw.edu.pl

EADP
http://EADP.info

ERU
Early Researchers Union

EUROPEAN JOURNAL OF DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

Wrześniowe wydanie EJDP tom 17, nr 5, zawiera w sumie dziewięć artykułów:

1) Arshad i in. „Birth rank as a determinant of academic achievement: results from a European survey of primary school children"

2) Nikolić „Social emotions and social cognition in the development of social anxiety disorder" (open access)

3) Kim i in. „Children's prior experiences of their successes and failures modulate belief alignment"

4) Farkač, Scott, Šerek „Tolerance more than equality? Two facets of tolerance towards immigrants among Czech adolescents"

5) Husky i in. „Self-reported mental health problems and performance in mathematics and reading in children across Europe"

6) Spataro, Calabrò, Longobari „Prosocial behaviour mediates the relation between empathy and aggression in primary school children"

7) Lin i in. „Investigation of fine motor performance in children younger than 36-month-old using PDMS-2 and Bayley-III"

8) Hachey, Conry-Muray „Children's judgements of the obligation to help: The role of relationships"

9) Altman i in. „Validation of continuous measures of peer social interaction with self- and teacher-reports of friendship and social engagement

Ciąg dalszy na następnej stronie

ERU
Early Researchers Union

Konferencja SRCD online

Przyszłoroczna konferencja Biennial Meeting of Society for Research in Child Development (SRCD), z powodu światowej pandemii, odbędzie się online w dniach 7-9 kwietnia 2021. Deadline na wysyłanie abstraktów mija 1 października br. Szczegóły można śledzić na stronie https://www.srcd.org/event/srcd-2021-biennial-meeting

Kto i jak może dołączyć do ERU?

Studenci, doktoranci oraz doktorzy do stanowiska adiunkta (*assistant professorship*) włącznie, którzy zainteresowani są badaniami nad szeroko rozumianą psychologią rozwoju człowieka. Do ERU można bezpłatnie dołączyć będąc członkiem EADP.

Uwaga! Obywatelom Polski przysługuje zmniejszona opłata członkowska w EADP tzw. *reduced fee region*, która wynosi 70 euro lub 40 euro (studenci). Członkostwo ważne jest 2 lata.

Skontaktuj się z nami!

Zachęcamy do śledzenia działań ERU w mediach społecznościowych:
profil na Facebooku www.facebook.com/EadpERU
oraz na Twitterze www.twitter.com/EadpERU.

Jeśli pojawią się jakieś pytania, sugestie bądź propozycje współpracy, zapraszamy do bezpośredniego kontaktu.

Dr Ilona Skoczeń, UKSW
Przedstawiciel Polski ERU EADP
i.skoczen@uksw.edu.pl

Głos środowiska

EuroPsy
European Certificate in Psychology

OGŁOSZENIE

PRACA NA STANOWISKU SEKRETARZA KOMISJI EUROPSY

Krajowa Komisja Akredytacyjna (NAC Polska) EuroPsy poszukuje osoby (studenta, doktoranta lub wchodzącego w zawód psychologa) na płatny staż zawodowy na stanowisku SEKRETARZA KOMISJI. Przewidywany wymiar czasu pracy to ok. 10 godzin/miesiąc. Praca ma charakter głównie zdalny. Do zadań Sekretarza będzie należało m. in. zarządzanie dokumentacją, redagowanie i sporządzanie pism/dokumentów, wysyłanie i odbieranie korespondencji aplikantów oraz innych podmiotów według wskazań członków Komisji NAC Polska, działania promocyjne, zarządzanie stroną internetową NAC Polska, współpraca z Komisją Europejską EuroPsy (EAC) według wskazań członków Komisji NAC Polska, udział w spotkaniach NAC Polska 1x/miesiąc.

Wchodzący w zawód młody psycholog lub student będzie miał_możliwość odbycia płatnego stażu zawodowego z uzyskaniem rekomendacji Komisji NAC Polska, poznania specyfiki pracy psychologa w kontekstach różnorodnej praktyki zawodowej, w tym obowiązujących wymagań i procedur w danej specjalności, zdobycia praktycznych umiejętności w zakresie zarządzania organizacją o charakterze stowarzyszenia, w tym współpracy z europejskimi stowarzyszeniami, możliwość wykorzystania posiadanych kompetencji komunikacyjnych i informatycznych w praktyce. Zapraszamy do przesyłania aplikacji lub kontaktu na adres **email:** kontakt@europsy.pl

AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION

Głos środowiska

PsychSolutions Competition

Deadline to submit proposals: Oct. 30, 2020

Amerykańskie Towarzystwo Psychologiczne (APA), zaprasza do udziału w inicjatywie, której celem jest wykorzystanie osiągnięć psychologii i podniesienie jej udziału w poprawie zdrowia psychicznego na całym świecie. Przy wsparciu partnerów z *Memorandum of Understanding* (MOU), APA uruchomiło *PsychSolutions* - konkurs otwarty dla członków i współpracowników APA oraz stowarzyszeń partnerskich MOU by wesprzeć innowacyjne psychologiczne rozwiązania na rzecz globalne problemów zdrowia psychicznego.

PsychSolutions poszukuje pomysłów, które pokazują wpływ związany z promocją zdrowia psychicznego, zapobieganiem wyzwaniom związanym ze zdrowiem psychicznym i / lub ograniczeniem cierpienia. Spośród zgłoszonych kandydatów, międzynarodowy panel psychologów, przedsiębiorców i innych liderów w dziedzinie zdrowia psychicznego na świecie, wybierze trzech finalistów, a jeden zdobywca nagrody głównej otrzyma dotację w wysokości 10 000 USD od Biura Spraw Międzynarodowych APA na realizację swojej inicjatywy. Zwycięska osoba lub zespół będzie również współpracować z Biurem Komunikacji APA w celu stworzenia krótkiego filmu wideo podkreślającego wagę ich inicjatywy i postępów poczynionych przy wykorzystaniu przyznanych środków w ciągu roku.

Szczegóły znajdują się na stronie https://www.apa.org/international/programs/memorandum-understanding/competition

O środki mogą aplikować jedynie członkowie PSPRC, jako organizacja współpracująca z APA w ramach MOU.

BIULETYN *Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Rozwoju Człowieka*

Numer 23

Dołącz do nas!

Dlaczego warto należeć do Stowarzyszenia

⇒ Jesteśmy **jedynym Stowarzyszeniem w Polsce** zrzeszającym środowisko psychologów naukowców i praktyków zajmujących się zagadnieniami rozwoju człowieka.

⇒ Organizujemy co roku **ogólnopolskie konferencje naukowe**, gromadzące ponad 100 osób, na których omawiane są wyniki badań naukowych i rozwiązania praktyczne w obszarze rozwoju człowieka. W 2020 roku odbędzie się już XXIX cykliczna konferencja.

⇒ Stowarzyszenie wydaje **czasopismo naukowe Psychologia Rozwojowa,** które w umieszczone jest w wykazie czasopism naukowych MNiSW z punktacją 20 pkt. oraz na liście ERIH+.

Deklaracja członkowska znajduje się na stronie Stowarzyszenia:

http://www.psprc.edu.pl/dolacz-do-nas